

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 134/20
Luxembourg, 29. oktober 2020

Sodba v zadevi C-243/19
A/Veselības ministrija

Zavrnitev države članice zdravstvenega zavarovanja pacienta, da bi izdala predhodno odobritev za povračilo stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva ob tem, da je v tej državi na voljo učinkovito bolnišnično zdravljenje, vendar verska prepričanja zavarovanca nasprotujejo uporabljeni metodi zdravljenja, vzpostavlja različno obravnavanje, ki posredno temelji na veri

Ta zavrnitev ni v nasprotju s pravom Unije, če je objektivno utemeljena z legitimnim ciljem ohranitve zmogljivosti zdravljenja ali zdravstvene stroke ter predstavlja ustrezen in nujen ukrep, ki omogoča doseganje tega cilja

Sin tožeče stranke v postopku v glavni stvari bi moral biti operiran na odprtem srcu. Ta operacija je bila v Latviji, državi članici njenega zdravstvenega zavarovanja, sicer na voljo, vendar je ni bilo mogoče izvesti brez transfuzije krvi. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari pa je nasprotovala tej metodi zdravljenja, ker je Jehovova priča in je zato Nacionālais Veselības dienests (nacionalna zdravstvena služba, Latvija) zaprosila, naj izda odobritev, ki bi njenemu sinu omogočala zdravstveno varstvo, načrtovano na Poljskem, kjer je operacija lahko izvedena brez transfuzije krvi. Ker je bila njena prošnja zavrnjena, je tožeča stranka zoper zavrnjeno odločbo zdravstvene službe vložila tožbo. Ta tožba je bila na prvi stopnji zavrnjena s sodbo, ki je bila v postopku s pritožbo potrjena. Medtem je bil sin tožeče stranke v postopku v glavni stvari brez transfuzije krvi na srcu operiran na Poljskem.

Augstākā tiesa (Senāts) (vrhovno sodišče, Latvija), pri katerem je bila vložena kasacijska pritožba, se sprašuje, ali so latvijske zdravstvene službe lahko zavrnile izdajo obrazca, ki omogoča to kritje, na podlagi izključno zdravstvenih meril, ali pa bi morale v zvezi s tem upoštevati tudi verska prepričanja tožeče stranke v postopku v glavni stvari. Predložitveno sodišče je dvomilo o združljivosti sistema predhodne odobritve, kot je obravnavani, s pravom Unije, in je na Sodišče naslovilo dve vprašanji za prehodno odločanje, ki se nanašata, prvič, na razlago člena 20(2) Uredbe št. 883/2004,¹ ki določa pogoje, pod katerimi mora država članica stalnega prebivališča zavarovane osebe, ki zaprosi za odobritev odhoda v drugo državo članico na zdravljenje, izdati odobritev in posledično kriti zdravstveno varstvo, prejeta v drugi državi članici, in drugič, člena 8 Direktive 2011/24,² ki se nanaša na sisteme predhodne odobritve za povračilo stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva, v povezavi s členom 21(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), ki med drugim prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi vere.

Sodišče (drugi senat) je v sodbi z dne 29. oktobra 2020 razsodilo, na prvem mestu, da člen 20(2) Uredbe št. 883/2004 v povezavi s členom 21(1) Listine ne nasprotuje temu, da država članica, v kateri ima zavarovanec stalno prebivališče, temu zavrne odobritev iz člena 20(1) te uredbe, če je v tej državi članici na voljo bolnišnično zdravljenje, o katerega medicinski učinkovitosti ni nobenega dvoma, vendar pa verska prepričanja tega zavarovanca nasprotujejo uporabljeni metodi zdravljenja.

¹ Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72).

² Direktiva 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu (UL 2011, L 88, str. 45).

V zvezi s tem je Sodišče zlasti ugotovilo, da zavrnitev predhodne odobritve iz člena 20(1) Uredbe št. 883/2004 vzpostavlja različno obravnavanje, ki posredno temelji na veri ali verskih prepričanjih. Pacientom, pri katerih se medicinski poseg opravi s transfuzijo krvi, namreč ustrezajoče stroške krije socialno varstvo države članice stalnega prebivališča, medtem ko pacienti, ki se iz verskih razlogov odločijo, da v tej državi članici ne bodo šli na tak poseg, in gredo v drugo državo članico na zdravljenje, ki mu njihova verska prepričanja ne nasprotujejo, niso deležni takega kritja stroškov v prvi državi članici.

Tako različno obravnavanje je utemeljeno, če temelji na objektivnem in razumnem merilu in če je sorazmerno z zastavljenim ciljem. Sodišče je ocenilo, da je v tem primeru tako. Najprej je navedlo, da lahko, če so stroški storitev, opravljenih v drugi državi članici, višji kot stroški storitev, ki bi bile opravljene v državi članici stalnega prebivališča zavarovanca, obveznost celotnega povračila zadnjenavedeni državi članici povzroči dodatne stroške. Nato je ugotovilo, da če bi bil pristojni nosilec dolžan upoštevati verska prepričanja zavarovanca, bi taki dodatni stroški glede na njihovo nepredvidljivost in njihovo morebitno velikost, lahko povzročili tveganje v zvezi s potrebo po zaščiti finančne stabilnosti sistema zdravstvenega zavarovanja, ki je legitimen cilj, ki ga priznava pravo Unije.

Iz tega je Sodišče sklepalo, da bi bila država članica zdravstvenega zavarovanja, če ne bi bilo sistema predhodne odobritve, ki temelji izključno na zdravstvenih merilih, izpostavljena dodatnemu finančnemu bremenu, ki bi bilo težko predvidljivo in bi lahko povzročilo tveganje za finančno stabilnost njenega sistema zdravstvenega zavarovanja. Zato se izkaže, da je neupoštevanje verskih prepričanj zadevne osebe ukrep, ki je upravičen glede na prej navedeni cilj in ki izpolnjuje zahtevo po sorazmernosti.

Na drugem mestu, Sodišče je v sodbi presodilo, da člen 8(5) in (6)(d) Direktive 2011/24 v povezavi s členom 21(1) Listine nasprotuje temu, da država članica zdravstvenega zavarovanja pacienta temu zavrne odobritev iz člena 8(1) te direktive, če je v tej državi članici na voljo bolnišnično zdravljenje, o katerega medicinski učinkovitosti ni nobenega dvoma, vendar pa verska prepričanja tega pacienta nasprotujejo uporabljeni metodi zdravljenja. Drugače pa bi bilo, če bi bila ta zavrnitev objektivno utemeljena z legitimnim ciljem ohranitve zmogljivosti zdravljenja ali zdravstvene stroke ter bi predstavljala ustrezen in nujen ukrep, ki omogoča doseganje tega cilja, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

V zvezi s tem je Sodišče najprej poudarilo, da se v okoliščinah, kot so v zadevi v glavni stvari, latvijska vlada v utemeljitev zavrnitve odobritve iz člena 8(1) Direktive 2011/24 ne more sklicevati na cilj v zvezi s potrebo po zaščiti finančne stabilnosti sistema socialne varnosti. Sistem povračila, uveden z Uredbo št. 883/2004, se namreč razlikuje od tistega, ki je določen v Direktivi 2011/24, ker se, prvič, povračilo, določeno v tej direktivi, izračuna na podlagi tarif, ki veljajo za zdravstveno varstvo v državi članici zdravstvenega zavarovanja in ker, drugič, to povračilo ne presega dejanskih stroškov prejetega zdravstvenega varstva, če je višina stroškov zdravstvenega varstva, zagotovljenega v državi članici gostiteljici, nižja od višine stroškov zdravstvenega varstva v državi članici zdravstvenega zavarovanja. Glede na ti dve omejitvi zdravstveni sistem države članice zdravstvenega zavarovanja ne more biti izpostavljen tveganju dodatnih stroškov v zvezi s kritjem čezmejnega varstva, ta država članica pa v primeru čezmejnega varstva načeloma ne bo izpostavljena dodatnemu finančnemu bremenu.

Glede, dalje, legitimnega cilja, ki se nanaša na ohranitev zmogljivosti zdravljenja ali zdravstvene stroke, je Sodišče navedlo, da zavrnitev predhodne odobritve iz člena 8(1) Direktive 2011/24, ker niso izpolnjene zahteve iz odstavkov 5 in 6 tega člena, vzpostavlja različno obravnavanje, ki posredno temelji na veri. Pojasnilo je, da mora predložitveno sodišče za presojo, ali je navedeno različno obravnavanje sorazmerno glede na zastavljeni cilj, preučiti, ali upoštevanje verskih prepričanj pacientov pri izvajanju člena 8(5) in (6) Direktive 2011/24 lahko povzroči tveganje za načrtovanje bolnišničnega zdravljenja v državi članici zdravstvenega zavarovanja.

OPOZORILO S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne

odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793